

(א) ב"מ נח. (ב) לעיל קב. (ג) ו'יהי וימן. (ד) ויבני' פי' השואל כמנו להפוך ע"פ.

הגהות הב"ח

(א) גמ' לפלוג וליתני בדדיה ב"ד"א בשליח שלא עשהו בעדים אבל שליח עשהו בעדים: (ב) רש"י ד"ה מנא דיענין וכו' שלוחו ה"ק ד'אח"כ מ"ה שכיירו נשכר וכו' ולשבת לקיטו ושקטו וכו' לשון מורי לישנא אחריתא כ"ל: (ג) ו'תוב' ד"ה אמר וכו' ויטון דנהולא בפניו מיי: (ד) ב"א" לא על למתן פירכא דברכי' לה"ט אלף טעמא: (ה) ד"ה שליח וכו' כגון דלא אמר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך רק מדים מעדים שעשהו שליח להביא לו אבל אם היה אמר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך פשיטא דהוי: (ו) ד"ה הכי וכו' דהמפקיד אלף תבוי:

רבינו חננאל

אלא אמר רבא שאני מתני' דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהוי לי בידך. ורב חננאל דיל גמי פי' דמתני' דבוי הכל.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

שכבר הודה מפי עצמו. וזכא ללאת ידי שמים. ואע"ג דזי דינא לא מנא מחייבי ליה אלף מניה לפנייה מניה די עונש אין יואל עד שיטלט לשיניה דהא לאו לבעלים אהדריה כו': אלף אמר רבא. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאין יודע דהתם זין נשבע זין לא נשבע הוא דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב אע"ג דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע אע"ג דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאע"ג דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למי גזל ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הכא במתני' יודע למאן גזל ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע תחילה קודם הודאה אע"ג כו': שליח שעשהו בעדים. ראובן שיש לו מעות לקבלם הימנו ונתנם לו: הו שליח. ואם נאנסו דרךך פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שואל להחמיצו בלונסין עד שיאמר לו מפיו לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (א): לקיטו. שלקטו אכלו לדור עמו בביתו ללונסא בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחריתא לקיטו נוקט תבואתו: ולאפוקי מהאי סגא. הא מתניתין דלאוקימנא שליח ז"ד אפילו עשהו גזלן ולא גזול הוא כשהו וכו' אחריתו דנגזל לאפוקי מהאי תנא: שליח ז"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזלן כשעשהו נגזל קאמר ולא כשעשהו גזלן: ושנה פנה ונטל שג. מיד השליח: פטור. מאונס הדך. טעמא דנטל הנגזל הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנתנו. דקתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא כשעשהו בעדים אלף בממנאי לו שליח ביקש מחזירו שימציא לו לגזלן את עצמו לומר לו אם תרצה לשלח כלום לפלוני שלח צדי:

בדיוקי

שליח שעשהו בעדים הו שליח ואת משנתנו יבמציא לו שליח דאמר ליה אית לי זוזי גבי פלניא ולא קא משרד להו איתחזי ליה דלמא איניש הוא דלא משכח לשדורי ליה א"נ כדרב חסדא בשכירו ולקיטו א"ר יהודה אמר שמואל אין

קד.

שכבר הודה מפי עצמו. ומהאי לישנא דייק בהמפקיד (ב"מ דף ק. ה): וגם מחמת פירכא אחריתי מוקי לה צבא ללאת ידי שמים ומימא א"כ הוה מעשה דחסיד אחד אמאי אמר ליה רבי טרפון הנח דמי מקקן ציניהם הא כיון דחסיד הוה מסתמא היה צא ללאת ידי שמים וי"ל דלכתחילה צא עמו לדון אם הוא חייב מן הדין ושזב מה שעשה עשה א"י אפילו ללאת ידי שמים אין חייב לר' טרפון אלף בגזל אצל כפקדון ומקח דלא עשה איסורא לא וכן משמע בהמפקיד (שם דף ק. ה) וחס' דכי רמי התם גזל אגזול משני הכא צבא ללאת ידי שמים ולעיל מיניה כי רמי פקדון אפקדון לא צעי לשנויי הכי ואין להאריך כאן בסוגיא דהתם: אמר רבא שאני מתני' בוי. לפי הספרים דל"ג אלף משמע דלאת רבא לתרוי' פירכא דפרכינן לר' טרפון ולעולם רבי טרפון היא וקאמר כיון דלודי ליה כמ"ד יהא צידך דמי א"כ מסתמא מיירי כשהוה בפניו דאם לא כן אמאי הוה כמ"ד יהא צידך וכיון דנהולא (א) מיירי מתניתין אכתי תקשה אמאי לא מוקי מתני' נמי כר"ע ואע"ג דקניס ר"ע אפילו היכא דלא נשבע ה"מ דלא הדר ממונא למריה אצל במתני' היכא דלא נשבע והוה לו בפניו הדר ממונא למריה דכיון דהוה לו בפניו מה לי תופס צידו מ"ל נתן ציד ז"ד הלכך לא יקניס ר"ע וי"ל דצדנת גמרא היה כיון דקניס ר"ע בכל מקום שליח כיון דעבד איסורא ולא יתלן ומיניה אין נראה דמיירי הכא כשהוה בפניו דא"כ אפילו נשבע נמי אין צריך להוליכו אחריו למדי ויכול להציא כפרה דכיון דהוה לו בפניו והיניחו צידו והלך הרי הוא כהפקידו צידו ואמאי יהא צריך להוליכו אחריו אלף ודאי מיירי כשהוה שלח בפניו אלף בפני עדים והשתא א"ש דלא מתוקמא מתני' כר"ע דלא מהדר ממונא למריה כיון שלח נתן ציד ז"ד ולפי מה שפי' בקונטרס אלף אמר רבא א"ש דרבא לא צא למתן פירכא (א) אלף טעמא דמתני' מפרש צבא"ג דמני לאוקמי זין כר"ע זין כרבי טרפון: שליח שעשהו בוי. ללאורה נראה דליירי כגון דלא אמר לו (א) שלח לי על ידו רק עדים מעדים שעשהו שליח אצל אם היה

אומר שלח לי על ידו פשיטא דהו שליח דהא תנן בהשואל (ב"מ דף ק. ה) וחס' אמר ליה השואל שלח לי ציד בני ציד עבדי ציד שלוחי או ציד בןך או ציד עבדך או ציד שלוחך ושלחה חייב ומ"ל א"ל בפניו שלח ומ"ל אמר ליה שלח בפניו שלח (א) ומיניה לקמן לא משמע הכי דבעי לשמואל מאי תקנתיה הול"ל ששלח ליה שלח לי ע"י זה דלא הוה שליח לכך ז"ל דבכל ענין שלח בפניו לא הוה שליח עד שיאמר לו בפניו שלח לי על ידו כהיא דהשואל דליירי בפניו וכן מוכיח מתוך הקונטרס: רבא אמר לא הוה שליח. יש מקשים דרבא אדרבה דהכא קאמר רבא דלא הוה שליח המוכר את הספינה (ב"מ דף ק. ה) אמרינן רבא ורב יוסף דלמרי תרוייהו הכא במתני' מוכר כלותים שפקדון ואזכר ר' יהודה לטעמיה דאמר לאתויי שדריה הרי לרבא אליבא דר' יהודה הוה שליח וי"ל דשאני התם דכיון שנתן לו פונדיון וזוה לו להציא צאיסר שמן הוה כאלו א"ל בהדיא שלח לי על ידו ופטור ולפי מה שפירשתי דדוקא שאמר ליה בפניו אית לן למימר דכיון דנתן הפונדיון הוה כאלו אמר ליה בפניו שלח הלכך אמר לר' יהודה לאתויי שדריה: רבא קא"ש איניש מהדימנא הוא. מימא אמאי חייב הוא מן הדין בצלמית אונס הדך והא אין יכול לומר אין רצוני שיהא פקדוני ציד אחר כיון דתפיס ליה בצאינש מהמינא וי"ל דנראה דאפילו הוא עצמו הביאו דרך ונאנס חייב דפשעיה הוא עושה שמוליכו דרך במקום פלוני שיש בו סכנה וצב"כ חייב לשמור עד שיחזירו לו ציזוב במקום שהפקידו אכלו כלאמרינן לקמן (דף ק. ה) בהמפקיד אצל חזירו ציזוב לא יחזיר לו במדבר משמע דבעל כרחו חייב לשמור עד שיחזירו ציזוב במקום שהפקידו ולא כל כמיניה להחזיר לו במדבר במקום סכנה:

אי דלא עשהו בעדים מנא ידעינן. כלומר היכי מסר לו משאל כיון דלא ידע אי האי שליח של שואל הוא: בשכירך ודקיטו. מימא אמאי לא אמר רב חסדא נמי אהא ועוד מימא אמאי לא פריך ליה מעיקרא ממתני' והדר הוה ליה למפרך מהיהא דפ' השואל:

עין משפט
נר מצוה

קב א מיי פי' מה' גזילה הלכה ט סמוג עין עב טושי"ע ח"מ ס' שמו סקיף א:

קבא ב מיי שם הלכה י ופי' מהלכות שלוחין וזמפין הלכה ה סמוג עין עב טושי"ע ח"מ ס' שמו סקיף ב ופי' קבא סקיף א וע"ש:

קבא ג מיי פי' מה' שאלה ופקדון הלכה א סמוג עין עב טושי"ע ח"מ ס' שמ סקיף ה:

קבא ד מיי שם טור סקיף ב:

ושילחה ביד בנו. המשאל שלח לו לשאל צד בנו של משאל ב"ב (צ"ח). פטור. אם מתה צדך. פליגי בה רבא ורב חסדא. רב חסדא מתוך לה להאי שלוחו דמתני' כשכירו ולקיטו שדר בביתו, אכל אין עדים שהו שלוחו, דאי איכא עדים הו שליח ומיי השואל בלונסין משמקרו לו, רבא אומר אפילו עשהו שליח בעדים לאו שליח הוא להחמיצו ע"י בלונסין. דה"ק ליה איניש מהמינא הוא אי צעית לשדורי צידה שדר (ש"ס). לא יתן לא לבנו. של גזול להוליכו לגזול, של גזול להוליכו להחזיר, דלא הוה הפסדה עד דמתני' לריה (ועיל ק. ה).

ושילחה ביד בנו. המשאל שלח לו לשאל צד בנו של משאל ב"ב (צ"ח). פטור. אם מתה צדך. פליגי בה רבא ורב חסדא. רב חסדא מתוך לה להאי שלוחו דמתני' כשכירו ולקיטו שדר בביתו, אכל אין עדים שהו שלוחו, דאי איכא עדים הו שליח ומיי השואל בלונסין משמקרו לו, רבא אומר אפילו עשהו שליח בעדים לאו שליח הוא להחמיצו ע"י בלונסין. דה"ק ליה איניש מהמינא הוא אי צעית לשדורי צידה שדר (ש"ס). לא יתן לא לבנו. של גזול להוליכו לגזול, של גזול להוליכו להחזיר, דלא הוה הפסדה עד דמתני' לריה (ועיל ק. ה).